

Handläggare
Martin Anagrius
Telefon: 0850819700

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2022-04-21

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar.

Sammanfattning

I budget 2021 fick kulturnämnden i uppdrag att utreda stadens fritids- och ungdomsgårdar. Utredningen pekar på behovet av en stadsövergripande uppdragsbeskrivning för gårdarna. När utredningen anmäldes till kulturnämnden i höstas fick kulturförvaltningen därför i uppdrag att ta fram ett förslag till strategi för stadens fritids- och ungdomsgårdar. Ett förslag som beskriver syfte, uppdrag och mål med verksamheterna har nu utarbetats.

Förvaltningen välkomnar att det nu finns ett förslag till övergripande och gemensam strategi för öppen ungdomsverksamhet på fritidsgårdar. Förslaget sätter ord på fritidsgårdarnas viktiga funktion och klargör vissa förväntningar.

Vi ser dock en del förbättringsområden för att strategin ska bli användbar och tydlig för stadens fritidsgårdar. Bland annat kan åtskillnaden mellan syfte, uppdrag och mål göras tydligare. Förvaltningen vill peka på att strategin skulle kunna förverkligas genom berörda enheters ordinarie årliga verksamhetsplaner, istället för som separata lokala utvecklingsplaner som är föreslaget.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges beslut om budget 2021 fick kulturnämnden i uppdrag att utreda stadens fritids- och ungdomsgårdar. Utredningen, som genomfördes av en extern utredare, ger en gedigen inblick både

i den nuvarande verksamheten på lokal nivå och den ambition och de utmaningar som existerar i staden och nationellt.

Utredaren har intervjuat representanter från samtliga stadsdelsförvaltningar för att skapa en bild av ungdomars nuvarande möjligheter till fritids- och ungdomsgårdsverksamhet. Ett tjugotal fritidsgårdar har besökts och ungdomar har fått frågor om vad som är bra med gården idag och vilka förbättringar man vill se. Även forskningsstudien Ung livsstil ligger till grund för att klargöra ungas fritidsvanor och den totala ungdomsgruppens vanor och preferenser.

Redan under sommaren 2020 anlätade kulturförvaltningen dessutom organisationen Youth2030Movement för att genomföra flera workshops och digitala enkäter för att få ungas röster om fritidsverksamheter i staden. Över 200 ungdomar deltog.

Den färdiga utredningen (se *bilaga 1* till detta tjänsteutlåtande) pekar på behovet av en stadsövergripande uppdragsbeskrivning för fritids- och ungdomsgårdarna i Stockholm. När utredningen anmäldes till kulturnämnden den 28 september 2021 (se *bilaga 2* till detta tjänsteutlåtande) fick kulturförvaltningen därför i uppdrag att ta fram ett förslag till strategi för stadens fritids- och ungdomsgårdar.

Kulturnämnden har nu presenterat ett förslag till strategi. Processen att ta fram förslaget har pågått inom ramen för kulturnämndens samordningsuppdrag för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid. Utöver kulturförvaltningen har även stadsdelsförvaltningarna, idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen varit involverade.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat alla stadsdelsnämnder, för yttrande senast den 2 maj.

Remissen i sammanfattning

Strategin är avsedd att vara ett styrdokument som ger riktning för hur fritids- och ungdomsgårdar ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid. I förslaget beskrivs syfte, uppdrag och mål med verksamheterna. Det grundläggande syftet föreslås vara att alla unga ska erbjudas trygga gårdar med hög kvalitet som jämnar ut livsvillkor och skapar glädje, gemenskap och starka unga. Gårdarna ska skapa framtidstro och ge unga förutsättningar att växa. De ska fungera som en brygga till resten av samhället, för att unga ska hitta sin roll i staden och i världen.

Som målområden föreslås att fritids- och ungdomsgårdarna

1. stärker unga och bidrar till deras utveckling
2. bidrar till jämlika och jämställda uppväxtvillkor

3. arbetar med ungas delaktighet och inflytande
4. erbjuder kvalitativ och attraktiv verksamhet
5. arbetar med fritidens egenvärde och som skyddsfaktor

Dessa fem målområden beskrivs närmare i strategidokumentet. Som bilaga finns även en barnkonsekvensanalys.

Strategin föreslås gälla för perioden 2022–2025. Stadsdelsnämnderna föreslås under det första året utarbeta en utvecklingsplan, utifrån lokala förutsättningar, som visar hur strategin ska realiseras. Inför 2023, 2024 och 2025 ska kulturnämndens samordningskansli för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid ta fram kvalitetsrapporter som bland annat föreslås utgå från följande indikatorer.

- Andel unga som vistas på fritids- och ungdomsgård i relation till befolkningens mängd i varje stadsdelsområde.
- Andel unga som är nöjda med det utbud som erbjuds på gårdarna.
- Antal program som erbjuds besökarna.
- Andel utbildade fritidsledare.
- Andel unga som upplever fritids- och ungdomsgården som trygg.
- Könsfördelningen bland besökarna.
- Antal riktade verksamheter för att inkludera underrepresenterade grupper i fritidsverksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen driver fem fritidsgårdar för högstadieskolor och en för ungdomar i gymnasieåldern. Vi välkomnar att det nu inom Stockholms stad finns ett förslag till en övergripande och gemensam strategi för fritidsgårdar. Det har länge varit en brist att en sådan strategi inte funnits i staden. Det är bra att sätta ord på att fritidsgårdarna ska utjämna livsvillkor och att vi ska arbeta utifrån ett främjande förhållningssätt med konsekvent positiva förväntningar på ungdomarna.

Det är också välkommet att strategin klargör vissa konkreta förväntningar, som till exempel att vi ska ha både kvinnor och män bland medarbetarna, att medarbetarna ska ha en viss utbildningsnivå och i högre grad tillsvidareanställningar. Förvaltningen hade gärna sett fler konkreta förväntningar så att strategin bättre tydliggör en Stockholmsstandard för stadens fritidsgårdar.

Vi ser alltså en hel del förbättringsområden för att strategin ska bli användbar och tydlig för stadens fritidsgårdar. Det mesta som denna

strategi tar upp i löpande text om samverkan, arbetssätt, rutiner med mera bedömer förvaltningen som bra till innehåll, men det borde kunna ställas upp på ett tydligare sätt så att man enklare kan se vad strategin faktiskt riktar in sig på. Det borde gå att renodla texten mycket mer.

Strategin skulle därtill vinna på att definiera begreppet fritidsgård och hålla sig till det. Det blir förvirrande när flera begrepp används, till exempel *mötesplatser på sin fritid* som kan inbegripa alla möjliga mötesplatser och *fritidsverksamheter* som för många blir liktydigt med skolans ”fritidshem”. Strategin borde även kunna klargöra om staden ska använda begreppet fritidsgård eller ungdomsgård.

Strategins disposition utgår från syfte, uppdrag och mål. Skillnaden mellan dessa avsnitt skulle kunna göras tydligare. Målen benämns sedan som *målområden*. De skulle istället kunna benämnas *strategiska inriktningar*. Det vore mer lämpligt eftersom det saknas konkreta tydliga mål att följa upp.

Strategin föreslår att stadsdelsnämnderna ska samverka när det gäller riktad verksamhet för till exempel HBTQ-ungdomar, nationella minoritetsgrupper och nyanlända. Förvaltningen anser att riktad verksamhet borde klassas som kommunövergripande för att säkerställa resurser till dem.

I strategin föreslås att varje förvaltning ska ta fram egna utvecklingsplaner för att förverkliga strategins intentioner. Förvaltningen vill peka på att strategin istället skulle kunna förverkligas genom berörda enheters ordinarie årliga verksamhetsplaner.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Sara Wrethed
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Utredning av stadens fritids- och ungdomsgårdar

2. Kulturnämndens beslut den 28 september 2021 om uppdrag till kulturförvaltningen att ta fram ett förslag till strategi för fritids- och ungdomsgårdar baserad på utredningen
3. Kulturnämndens förslag till Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar, med bilagor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2022-03-31
Sara Wrethed, Avdelningschef	2022-03-31